

Пітер Пен
Джеймс Метью Баррі

Повість шотландського письменника Джеймса Метью Баррі (1860–1937) «Пітер Пен» – це романтична казка про світ дитинства. Головний герой Пітер Пен – хлопчик, який не хоче ставати дорослим, – живе у дивовижній країні Ніколандії разом із загубленими дітьми. Їм подобається жити поряд з феями на деревах, літати та повсякчас влаштовувати різні витівки, але хлопчикам бракує мами. І їхній ватажок Пітер Пен знаходить дівчинку Венді, яка погоджується стати їхньою мамою і полетіти до Ніколандії разом зі своїми двома братами. Про дивовижні пригоди Венді, Пітера Пена, феї Тінкер Белл та загублених хлопчиків читайте у цій веселій, з яскравими малюнками книжці.

Джеймс Метью Баррі

Пітер Пен

Розділ 1

Пітер Пен порушує спокій

Усі діти, окрім лише одного, Пітера Пена, рано чи пізно виростають. Наскільки швидко це стається, Венді з'ясувала самотужки. Якось, коли їй було всього два роки, вона бавилася в садочку. Зірвала одну квітку і побігла з нею до мами.

Мабуть, Венді цієї миті була дуже гарненька, бо мама, пані Дарлінг, поклала її руку на своє серце й аж заплакала:

– І чому ти не можеш залишитися такою назавжди?

Тільки й усього трапилося між ними, але відтепер Венді знала, що мусить вирости. Ви про це дізнаєтеся, шойно вам виповнюється два роки. Два – це початок кінця.

Ця родина жила в будинку № 14 (таким був номер їхньої оселі на цій вулиці), і поки не з'явилася Венді, її мати була найголовнішою. Вона була

справжньою леді з романтичним складом розуму і таким милим глузливим ротиком. Її романтичний характер нагадував крихітні коробочки, які привозять із загадкового Сходу. Відкриєш одну – а в ній інша, менша, а в тій ще одна, і так безперестану. Її солодкий рот міг дарувати поцілунок, якого Венді завжди прагнула, і його було добре помітно в правому куточку губ.

Життєвий шлях пані Дарлінг був таким: багато джентльменів, які були юнаками, коли вона була дівчиною, виявили одночасно, що вони закохалися в неї, й усі рушили до неї додому, щоб запропонувати свої руку та серце, за винятком пана Дарлінга, який гукнув візника й усіх випередив і таким чином став її обранцем. Він отримав від неї все, окрім внутрішньої коробочки і заповітного поцілунку. Він так і не дізнався про цю коробочку, а з часом відмовився від спроби отримати й поцілунок. Венді думала, що його міг би отримати лише Наполеон, але мені здається, що він пішов би, піймавши облизня, наостанок спересердя грюкнувши дверима.

Пан Дарлінг вихвалявся перед Венді, що її мати не тільки кохала його, але й поважала. Він був одним із тих експертів, хто знає все про біржі й акції. Звісно, ніхто цього до пуття не знає, але чоловік знав більше за інших, тому часто повідомляв, що акції піднялися чи впали, з таким виглядом, що будь-яка жінка стала б його поважати.

Пані Дарлінг виходила заміж уся в білому, вона ще якийсь час захоплювалася малюванням квітів, дуже тішилася тим, наче це була якась гра. Та часом їй це набридало, квіти гинули, а замість них з'являлися малюнки дітей без облич. Вона малювала їх, коли зрозуміла, що треба рухатися далі. Діти спочатку з'явилися в уяві пані Дарлінг.

Першою народилася Венді, потім був Джон, а після нього – Майкл.

Через тиждень чи два після того, як Венді з'явилася на світ, батьки довго сумнівалися, чи зможуть вони її залишити, адже доведеться годувати ще один рот. Пан Дарлінг страшенно радів, але він був дуже серйозний, сів на краєчок ліжка пані Дарлінг, узяв її за руку і полічив витрати, в той час як вона благально дивилася на нього. Вона хотіла ризикнути: хай буде, що буде, але від свого не відступиться. Натомість чоловік озброївся олівцем та аркушем паперу, і якщо вона плутала його своїми зауваженнями, то доводилося починати все знову.

– Не перебивай, – благав він її. – У мене в кишені є фунт і сімнадцять шилінгів, а ще два шилінги шістдесят пенсів – в офісі. Я можу не пити каву на роботі, це заощадить десять шилінгів – тож виходить два фунти дев'ять шилінгів шість пенсів, та з твоїми вісімнадцятьма шилінгами і трьома пенсами це буде триста дев'яносто сім, п'ять із нульовим залишком у моїй чековій книжці становитиме вісімсот дев'яносто сім... Хто там бешкетує? Вісімсот дев'яносто сім, крапка і додати сім... Нічого не кажи!

Та ще фунт ти позичила тому чоловікові, який приходив до нас... Тихіше, люба... Крапка... і завести дитину, але ти вже це зробила! Я сказав: дев'ятсот дев'яносто сім? Так, я сказав: дев'ятсот дев'яносто сім. Питання лише в тому, чи зможемо ми прожити на дев'ятсот дев'яносто сім фунтів на рік?

– Ще й як зможемо, Джордже, – запевнила дружина чоловіка. Бо вона була на боці Венді, яка була важливішою за них обох.

– Не забувай про свинку, – попередив він майже загрозово і знову почав лічити. – На свинку – фунт, це те, що я відклав, але вважаю, що на це вдасться витратити тридцять шилінгів. На кір треба півтора, та й кашлюк обійдеться не менш ніж у половину цього.

І він продовжував, додавав і віднімав, аж поки нарешті кошти на свинку Венді не урізали до двадцяти шести, а два види кору вирішили розглядати, як один.

Такі ж переживання з'явилися, коли народилися Джон і Майкл, ліміт на них був навіть жорсткіший. Але їх також залишили, і незабаром можна було побачити всіх трьох дітей на вулиці, як вони поважно крокували у дитячий садок панни Фулсем.

Пані Дарлінг любила, щоб все в будинку було, як належить, а пан Дарлінг прагнув, щоб було так, як в інших людей. Тому їм була потрібна нянька. А позаяк родина була бідна і майже всі гроші йшли на молоко для дітей, то нянькою стала велика чорна собака-ньюфаундленд, яку звали Нена і яка була нічиєю в той час, коли Дарлінги забрали її в родину. Та вона дуже любила дітей. Дарлінги знайшли собаку в Кенсінгтонському парку, де вона вешталася, зазираючи в дитячі візочки. Нену дуже не любили недбайливі няньки, яких вона супроводжувала додому і скаржилася на них їхнім господарям.

Нена виявилася справжнім скарбом. Вона завжди була присутня при купанні дітей і вмить вскакувала уночі, якщо хтось із її підопічних хоча б зойкнув. Звісно, її буда стояла прямо в дитячій кімнаті. Вона бездоганно відрізняла кашель, не вартий уваги, від кашлю, при якому горло треба було обв'язати шерстяною панчохою. Нена вірила в старі випробувані засоби, на кшталт листя ревеню, і не довіряла всім цим новомодним розмовам про мікроби і таке інше. Було чому повчитися, коли Нена вела дітей у дитсадок, ідучи статечно біля них, коли малі добре поводитися, і вмить повертала їх на місце, якщо хтось раптом відбігав убік.

На копанку Джона (в Англії футбол називають копаним м'ячем, копанка – так коротше) днями вона жодного разу не забула його светр і зазвичай носила парасольку в зубах на випадок дощу. В підвалі дитсадка панни Фулсем є спеціальна кімната, де дорослі чекали на своїх дітей. Усі сиділи на лавах, тоді як Нена лежала на підлозі, але це була єдина різниця. Люди намагалися ігнорувати собаку, як нижчу за соціальним статусом за себе, а тварина зневажала їхні теревені. Вона обурювалася візитами в дитячу кімнату друзів пані Дарлінг, але якщо вони все ж приходили, то Нена вмить скидала нагрудник Майкла і надягала інший, нарядний, поправляла на Венді сукню і прилизувала Джону волосся.

Нена, що не кажи, була взірцевою нянькою, і пан Дарлінг чудово це знав, хоча іноді і непокоївся через те, що пліткують про них сусіди.

Адже він мав пам'ятати про своє становище в суспільстві.

Нена також бентежила його, але інакше. У чоловіка іноді з'являлося таке відчуття, що вона від нього зовсім не в захваті.

– Я знаю, що вона дуже поважає тебе, Джордже, – запевняла чоловіка пані Дарлінг і робила непомітний знак дітям, аби ті були особливо ласкавими з батьком.

Часом у дитячій кімнаті влаштовували танці, в них іноді брала участь і Ліза, єдина служниця в будинку. Як кумедно вона виглядала в своїй довгій спідниці і чіпці покоївки, хоча вона присягалася, коли танцювали, що більше ніколи цього не одягне. Якими веселими були ті гучні забави! А ще веселішою була пані Дарлінг, піруети котрої здавалися настільки дикими, що все, що ви могли бачити, була її посмішка, а потім, якщо пощастить, то ви, можливо, отримали б і поцілунок. Отже важко було уявити собі веселішу та щасливішу родину, поки в домі не з'явився Пітер Пен.

Пані Дарлінг вперше виявила його, коли наводила лад у думках своїх дітей. Таку звичку мають усі хороші матері. Коли їхні діти засинають, матері прибирають у їхніх думках, наводять там лад і розкладають по своїх місцях усі думки, що блукали там упродовж дня. Якби ви могли не спати (але, звісно, ви не можете), то побачили б, як рідна мати прибирає у ваших думках, і вам було б дуже цікаво спостерігати за нею. Це зовсім як наведення ладу в шухлядах. Ви б побачили її на колінах, гадаю, в хорошому гуморі, над деякими з ваших думок, здивовану, де на землі можна взяти таку річ, що робить відкриття солодкими і зовсім не гіркими, від чого з'являються ямочки на щоках. І це так приємно, як гладити кошени, однак дуже важливе не може залишитись поза вашою увагою. Коли дитина прокидається, то всі примхи вже лежать складеними на дні її розуму, а згори лежать добрі почуття, добряче провітрені та вичищені за ніч.

Не знаю, чи доводилося вам колись бачити карту розуму людини. Лікарі іноді малюють карти інших частин тіла, і ваша власна може дуже вас зацікавити. Але вкрай важко намалювати карту розуму малої дитини, думки якої часто плутаються, і це не дозволяє зосередитись. Там є зигзагоподібні лінії, схожі на позначення стрибків температури на картці, а це, ймовірно, дорога на острів, бо Ніколандія – завжди якийсь острів, з дивовижними кольорами то тут, то там, з кораловими рифами, зі швидкохідним кораблем на горизонті, з дикунами в порожніх печерах і гномами, з яких виходять чудові кравці. Там є ще печери, на дні яких протікають річки, і принцеси, у яких є по шість старших братів, і занедбана хатинка в лісі, і ще – дуже стара бабця, а ніс у неї гачком. Із цим іще можна впоратися, якби це було все. Бо там є ще перший день у

школі, релігія, батьки, круглий ставок, вбивства, фіранки, дієслова, що вимагають давального відмінка, шоколадний пудинг у неділю, взяття у фігурні дужки, балачки і розхитаний зуб («Три пенси, якщо вирвеш його самотужки»). Все це є частиною острова або іншої місцини із зазначенням конкретного місця, і все це доволі заплутано, тим більше що нічого не залишається без змін.

Звісно, що Ніколандія створена для добрих справ. Джон, наприклад, мав лагуну з фламінго, які літали над ним і яких він міг підстрелити. Джон жив у перекинутому човні, Майкл – у вігвамі, а Венді – в курені з міцно зшитого до купи великого листа. У Джона не було друзів, зате Майкл мав нічних друзів, а Венді дружила з вовченням, покинутим своїми батьками в дитинстві. Але в усій Ніколандії була родинна подібність, і якби всі стояли поряд, то можна було б сказати, що у них такий самий ніс або що. На цих чарівних берегах діти, граючись, витягують на берег свої рибальські човни, сплетені з верболозу. Ми з вами також бували там. І досі вчувається нам шум прибою, хоча ми вже ніколи не висадимося на тому березі.

З усіх чудових островів Ніколандія найзатишніший і найкомфортніший, не надто великий і не задовгий, як ви знаєте, з незначними відстанями між однією й іншою пригодами і з чудовою природою. Коли ви граєтесь у Ніколандію щодня, створюючи з крісел і скатертини, то це жодною мірою не змушує когось тривожитись, але на дві хвилини перед тим, як ви лягаєте спати, острів стає дуже реальним. Саме для цього й створені нічні каганці.

Іноді, мандруючи думками своїх дітей, пані Дарлінг наштотувалася на незрозумілі слова, і найменш збагненим було слово «Пітер». Вона не була знайома з жодним Пітером, але в думках Джона та Майкла він траплявся дуже часто, а в голові у Венді зустрічався мало не на кожному кроці. Ім'я це було написано в неї більшими літерами, ніж усі інші слова. І пані Дарлінг зауважила, що воно виглядає якось дуже дивно та зухвало.

– Так, Пітер дуже зарозумілий, – зізналася Венді зітхаючи, коли мама спитала її про нього.

– Але хто він, доню?

– Він просто Пітер Пен, ти ж знаєш, матусю.

Спочатку пані Дарлінг ніяк не могла згадати, але потім, подумки повернувшись у своє дитинство, вона раптом згадала про такого собі Пітера Пена, про якого казали, що він живе там, де феї. Історії про цього хлопчика були зовсім дивовижні. Коли мама була маленька, то вірила в це, бо частину дитинства Пітер провів із нею, тому жінка не мала б злякатися. Вона вірила в нього у ті часи, однак тепер це була заміжня розумна жінка, яка наразі вже сумнівалася, чи існував цей персонаж насправді.

– Крім усього іншого, – зауважила матуся донечці, – йому вже давно час подорослішати.

– О ні, він не росте, – запевнила Венді. – Він на зріст такий, як я.

Вона мала на увазі, що він був подібний на неї розумом і зростом. Дівчинка не могла збагнути, звідки вона це знала, просто знала – та й по всьому.

Пані Дарлінг вирішила порадитися з паном Дарлінгом, але той тільки поблажливо всміхнувся.

– Згадаеш мої слова, – казав він. – Це якась дурниця, яку Нена запхала їм у голову. Собаці цілком могла спасти на гадку така фантазія. Не звертай уваги, і воно минеться.

Але воно ніяк не миналося, і незабаром нестерпний хлопчисько тихо шокував пані Дарлінг. У дітей трапляються дивні пригоди, які їх хвилюють. Наприклад, вони можуть згадати, що трапилося з ними тиждень тому, як пережили події, коли, перебуваючи в лісі, вони зустріли свого померлого батька й гралися з ним. Саме так одного ранку Венді випадково відкрила пані Дарлінг щось, що вкрай її стурбувало. На підлозі дитячої кімнати з'явилося листя, якого там не було, коли діти лягали спати. Пані Дарлінг безуспішно ламала голову над цією загадкою, аж тут Венді промовила з поблажливою посмішкою:

– Ну, звичайно, це знову був Пітер.

– Що ти маєш на увазі, Венді?

– Капосний хлопчисько! Ніколи не витирає ноги, – зітхнула Венді. Вона була дуже охайною дівчинкою.

Венді пояснила цілком буденним тоном, що, мовляв, Пітер іноді з'являється вночі в дитячій кімнаті, сідає на краєчок її ліжка і виграє на своїй сопілці. При цьому дівчинка не прокидається, тому невідомо, звідки вона про це знає, просто знає, і все.

– Що за дурниці ти кажеш, люба! Ніхто не може увійти в будинок, не постукавши.

– Гадаю, він приходить через вікно, – пояснила дівчинка.

– Люба, але ж це третій поверх!

– А хіба листя не лежало біля вікна, матусю?

Це була справжнісінька правда. Листя виявили неподалік від вікна.

Пані Дарлінг не знала, що їй думати, адже Венді промовляла з такою впевненістю, що їй неможливо було пояснити, що все це дівчинка бачила уві сні.

– Дитинко, – вигукнула пані Дарлінг, – чому ти мені про це раніше не розповідала?

– Я забула, – відповіла Венді безтурботно і поспішила до сніданку.

О, то це все ж таки був сон?

А як же тоді бути з листям? Пані Дарлінг роздивилася його дуже уважно. Це було висхле листя, та жінка була впевнена, що в Англії такі дерева не ростуть. Вона повзала по підлозі зі свічкою в руці, намагаючись виявити ще якісь сліди. Про всяк випадок жінка навіть подлубала кочергою в камінній трубі та постукала по стінках каміна. Вона спустила з вікна спальні мотузку до самої землі, але по ній ніхто не заліз.

Звісно, Венді все це наснилося.

Але їй нічого не наснилося, і це з'ясувалося вже наступного вечора. Про цей вечір можна сказати, що саме тоді й почалися надзвичайні пригоди цих дітей.

У Нени був вихідний, і пані Дарлінг сама викупала дітей, поклала їх у ліжечка і кожному заспівала пісеньку. І співала, поки вони один за одним не відпустили її руку і не подалися у країну снів. Усе виглядало таким затишним і таким безпечним, що пані Дарлінг усміхнулася своїм недавнім страхам і безтурботно сіла з шитвом біля каміна.

Вона мала закінчити сорочечку для Майкла, який кожен свій день народження отримував нову. В каміні ще горів вогонь. Дитяча кімната була освітлена трьома каганцями. Шитво лежало на колінах пані Дарлінг. Потім її голова похилилася, але тільки трішечки. Жінка заснула. Погляньте ж на цих чотирьох, Венді і Майкл – там, Джон – тут, а пані Дарлінг біля вогню. Але там мав бути ще й четвертий каганець.

Поки жінка спала, вона побачила сон. Їй здалося, ніби острів Ніколандія підплив зовсім близько до будинку і дивний хлопчик із цього острова заявився до них. Він нікого не стривожив, адже жінці здалося, що цього прибульця знали багато жінок, у котрих немає дітей. Може, його знають навіть деякі матері. Уві сні він трохи відсунув завісу, яка приховує острів Ніколандію, і вона побачила, що Венді, Джон і Майкл по черзі зазирають у щілину.

Сам по собі сон міг виявитися незначною дрібницею, але поки жінка спала, вікно в дитячій кімнаті розчинилося і якийсь хлопчик зіскочив на підлогу. За ним слідом у вікно влетіла якась дивна цятка світла, не більша за ваш кулачок. Цятка, як жива, кидалася по кімнаті, мабуть, це вона розбудила пані Дарлінг.

Жінка сіпнулася, прокинулася і побачила хлопчика. Якимось чином вона одразу збагнула, що це був Пітер Пен. Якби ви, я чи Венді опинилися б у кімнаті, то відразу б зауважили, що він чимось дуже нагадує той заповітний поцілунок пані Дарлінг. Це був гарненький хлопчик, замість одягу на ньому був костюмчик із сухого листя та живиці, що сочиться з дерев. Але найчарівнішою річчю в ньому було те, що він мав ще всі свої молочні зуби. Коли хлопчик помітив, що господиня кімнати – вже доросла жінка, то аж заскреготів своїми маленькими перлинками.

Тінь

Пані Дарлінг зойкнула, і в той самий момент відчинилися двері. Увійшла Нена, адже її вихідний день скінчився. Вона загарчала і кинулася на хлопчика, але той легким рухом випурхнув у вікно. Пані Дарлінг знову зойкнула, але цього разу вже від страху, що він впаде і розіб'ється, тому хутко побігла вниз поглянути, що ж сталося з маленьким хлопчиком, але його там не було. Жінка глянула вгору і в темряві ночі не помітила нічого незвичайного, окрім блукаючої зіроньки.

Вона знову піднялася в дитячу кімнату і побачила Нену, яка щось тримала в зубах. Це щось виявилось тінню хлопчика. Коли він підскочив до вікна, Нена кинулася навздогін, однак не спромоглася схопити прибульця, а от його тінь утекти не встигла. Вікно різко зачинилося і спіймало її.

Можете бути певні, що пані Дарлінг розглядала цю тінь дуже уважно, але нічого особливого не виявила.

Нена одразу ж таки втямила, що з цією тінню робити. Вона повісила її за вікном, що мало означати: «Він обов'язково повернеться за нею. Давайте помістимо тінь так, щоб він міг її повернути, не налякавши дітлахів».

Але, на жаль, пані Дарлінг не могла допустити, щоб за вікном щось бовталось. Тінь була дуже схожа на випрану ганчірку, яка псувала вид будинку. Їй дуже хотілося негайно показати тінь пану Дарлінгу, але той сидів, обраховуючи, звідки взяти гроші на зимові плащі для Джона та Майкла, з мокрим рушником на голові, щоб тримати свій мозок ясним, тому здавалося дуже недоречним турбувати чоловіка. До того ж жінка наперед знала, що він скаже:

– Це все витівки няньки-собаки.

Вона вирішила акуратненько згорнути тінь і покласти її в шухляду креденса, аж поки не трапиться нагода розповісти про це чоловікові. Якби ж то!

Нагода трапилася через тиждень, та краще б і не було тієї незабутньої п'ятниці. Звісно ж, п'ятниці.

– Мені треба було бути особливо обережною у п'ятницю, – казала вона згодом чоловікові, який сидів поруч, а Нена розляглася з іншого боку, тримаючи господиню за руку.

– Ні, і ще раз ні, – постійно повторював пан Дарлінг. – Це я у всьому винний. Я, Джордж Дарлінг, зробив це. Меа кульпа, меа кульпа, – додав він латиною, що означало «моя вина». Він здобув класичну освіту.

Так вони сиділи вечорами, згадуючи ту фатальну п'ятницю, поки всі, навіть найдрібніші деталі не проявилися у їхніх головах, як це буває із зображеннями зі зворотного боку при поганому друці.

- Якби я тільки не прийняла запрошення від сусідів із будинку № 27! - бідкалася пані Дарлінг.

- Якби я тільки не налив свої безглузді ліки в мисочку Нени, - додав пан Дарлінг.

- Якби я тільки здогадалася зробити вигляд, що ліки мені подобаються, - промовляли собачі очі, повні сліз.

- Це моя жага до забав, Джордже!

- Це мое дурнувате почуття гумору, любя.

- Це моя схильність ображатися через дрібниці, любі хазяї.

А потім хтось із них, або й усі разом, плакали, і кожен думав про своє. Нена думала: «Це правда, правда, не можна наймати собаку в няньки». Багато разів пані Дарлінг промокала своєю хустинкою очі собаки.

- То ще той друзяка! - викрикував пан Дарлінг, а Нена гавкала, наче його відлуння. Але пані Дарлінг ніколи не дорікала Пітеру. Щось у правому кутку її рота не давало вимовити його ім'я.

Так вони сиділи гуртом у спорожнілій дитячій кімнаті, пригадуючи всі подробиці цього жакливого вечора. Розпочався він зовсім пересічно, так само буденно, як сотні інших подібних вечорів. Тоді Нена нагріла води, щоб викупати Майкла, і на своїй спині потягла його у ванну.

- Не хочу в ліжку! - репетував Майкл, бо він завжди вважав, що його слово має бути останнім в усьому. - Не хочу, не хочу, Нено, адже ще немає навіть шостої години. О, любя, любя, я тебе розлюблю, Нено! Кажу ж бо, що не хочу купатися, не хочу, не хочу!

Тоді пані Дарлінг увійшла в дитячу, одягнена в свою білу вечірню сукню. Вона одяглася завчасу, бо Венді дуже любила, коли мама одягала це плаття з намистом, подарованим Джорджем. Вона наділа й браслет Венді на свою руку. Жінка часто просила в доньки дозволу одягти цю прикрасу, поки та не виросте. А Венді дуже любила позичати свій браслет мамі. Остання знайшла двох своїх дітей, коли ті бавилися в «маму і тата» й розігрували той момент, коли народилася Венді, тоді Джон заявив:

- Я щасливий повідомити вам, пані Дарлінг, що ви тепер стали матір'ю, - таким тоном, яким міг би промовити й сам пан Дарлінг із такої нагоди.

Венді танцювала від радощів так, як це зробила б справжня пані Дарлінг.

Потім так само «народився» Джон, тільки ще урочистіше, бо народився хлопчик. Коли Нена привезла Майкла з ванної, той теж блавав, що також хоче народитися, але Джон різко сказав йому, що їм уже досить дітей.

Майкл ледь не заривав.

– Нікому я не потрібен, – сказав він, і леді у вечірній сукні була змушена припинити цю гру.

– Мені потрібен, – заявила вона. – Я хочу ще й третю дитину.

– Хлопчика чи дівчинку? – поцікавився Майкл не надто обнадійливо.

– Хлопчика.

Тоді він стрибнув до неї на коліна. Здавалося б, незначна подія для пана і пані Дарлінг, але Нена нагадала, що це трапилося мало не вчора ввечері у дитячій кімнаті Майкла. Тепер вони спробували згадати це.

– Тоді я увірвався, як торнадо, чи не так? – зауважив пан Дарлінг, глибоко себе зневажаючи. Тоді він справді нагадував ураган.

Але цей чоловік заслуговує на виправдання. Він також одягався на вечірку, і все було гаразд із ним, поки справа не дійшла до краватки. Це складна справа, маю вам сказати, бо пан Дарлінг, який знав усе про біржу й акції, зовсім не вмів зав'язувати краватку. Іноді краватка здавалася без бою, але траплялися випадки, коли було б набагато краще, якби пан Дарлінг проковтнув власну гордість і скористався готовими краватками, зав'язаними заздалегідь.

Це був саме такий випадок. Чоловік увірвався у дитячу кімнату, тримаючи в руках неохайно зім'яту краватку.

– Що, що трапилося, любий татку?

– Сталося! – репетував він дуже голосно. – Ця краватка не бажає зав'язуватися!

Чоловік став небезпечно саркастичним.

– Тільки не на шиї! Хоча на спинці ліжка вона й зав'язується! Збожеволіти, двадцять разів я зробив це на спинці ліжка, а на шиї нічого не вдається! О, це вже ні! То вже даруйте.

Йому здалося, що пані Дарлінг не збатувала всієї серйозності ситуації, тому він продовжив:

– Попереджаю тебе, любя. Поки ця краватка не зав'яжеться по-людськи навколо моєї шиї, ні на яку вечірню я не піду, а якщо ми сьогодні не підемо в гості, я перестану ходити на службу, і ми будемо голодувати, а наші діти опиняться на вулиці.

Але й тоді пані Дарлінг залишалася спокійною.

– Дай мені спробувати, милий, – запропонувала вона, і насправді це було саме те, про що чоловік і прийшов просити дружину.

Своїми м'якими прохолодними руками вона зав'язала йому краватку, тоді як діти стояли навколо, щоб побачити, як вирішувалася їхня доля. Інші чоловіки обурювалися б, що вона вміла зробити це з такою легкістю, але пан Дарлінг був занадто тонкою натурою для цього. Він подякував дружині недбало, відразу ж забувши про свій гнів, і вже за мить гарцював по кімнаті разом із Майклом на плечах.

– Який ми тоді влаштували безлад, – зітхнула пані Дарлінг, згадуючи це.

– Наш останній безлад, – застогнав пан Дарлінг.

– О, Джордже, а пригадуєш, як Майкл спитав мене: «Мамо, а як ти дізналася, що це саме я?»

– Пригадую!

– Вони були такі милі, як гадаєш, Джордже?

– І вони були наші, наші! А тепер їх у нас немає...

Безлад припинився з приходом Нени. Пан Дарлінг ненавмисно зіткнувся з нянькою і тут же набрався її шерсті на свої нові штани. І не важливо навіть те, що штани були нові. Це були перші в його житті штани із шовковою стрічкою по боках! Звісно, пані Дарлінг тут же почистила їх щіткою, але чоловік знову затіяв балачку про те, яка помилка тримати собаку як няньку.

– Джордже, та Нена – просто скарб!

– Не сумніваюся. Тільки часом я відчуваю, що вона сприймає дітей, як цуциків.

– О ні, любий! Я впевнена, вона знає, що у них є душа.

– Дуже дивно, – зауважив пан Дарлінг у задумі. – Дуже дивно.

Це був той випадок, коли його дружина відчувала, що має розказати чоловікові про таємничого гостя. Спочатку він кепкував над цієї історією, але відразу ж спохмурнів, коли дружина показала йому тінь.

– Вона мені нікого знайомого не нагадує, – сказав він, ретельно все розглядаючи. – Але це вказує на якогось негідника. Пригадую, що ми саме про це дискутували, – зронив пан Дарлінг, – коли Нена увійшла з ліками для Майкла. Більше ти ніколи не принесеш пляшечку з ліками в зубах, Нено, і це лише моя вина.

Він був, без сумніву, мужньою людиною, та немає жодних сумнівів у тому, що він повівся доволі нерозумно з тими ліками. Якщо у пана Дарлінга і були якісь слабкості, то одна з них полягала в тому, що йому здавалося, ніби все життя він дуже хоробро приймав ліки. Тому коли Майкл почав

відштовхувати ложку з мікстурою, яку пропонувала Нена, пан Дарлінг докоряв:

– Будь чоловіком, Майкле.

– Не хочу, не хочу! – вередував Майкл.

Пані Дарлінг вийшла з кімнати за шоколадкою для сина, та пану Дарлінгу це здалося пустощами.

– Матусю, ти не повинна балувати його! – крикнув чоловік їй услід. – Майкле, коли я був у твоєму віці, то приймав ліки без нарікання. Я казав: «Дякую, любі батьки, що дали мені мікстуру, аби я одужав».

Він справді вірив, що все саме так і було, і Венді також у це вірила. Тому вона сказала, щоб підбадьорити Майкла:

– Ті ліки, які ти іноді приймаєш, татку, також гидкі, еге ж?

– Набагато гидкіші за те, що п'є Майкл, – хоробро сказав пан Дарлінг. – Я б їх прийняв зараз, щоб показати приклад Майклу. Та тільки пляшечка кудись загубилася.

Але вона не зовсім загубилася. Просто якоїсь ночі чоловік дістався горішньої частини шафи і сховав її там. Він і не здогадувався, що чесна Ліза знайшла пляшечку і повернула її на полицю над умивальником.

– А я знаю, де ліки, татку! – вигукнула Венді, котра завжди була готова прислужитися. – Я принесу їх.

І помчала ще до того, як він встиг її зупинити. Настрій пана Дарлінга миттєво зіпсувався.

– Джоне, – сказав він тремтячим голосом, – це дуже пекельна гидота! Густа, липка, від якої аж нудить.

– Ти проковтні її швиденько, татку, та й по всьому – підбадьорив його Джон, коли з'явилася Венді, тримаючи в руці склянку. В ній були ліки.

– Я летіла стрімголов, – похвалилася вона.

– Ти була дивовижно швидкою, – зауважив пан Дарлінг із мстивою ввічливістю, на яку дівчинка зовсім не заслуговувала. – Тільки Майкл перший, – додав чоловік завзято.

– Перший татко, – наполягав Майкл, підозріливий від природи.

– Я можу занедужати, – сказав пан Дарлінг із погрозою в голосі.

– Давай, татку, – прохав Джон.

– Припни язика, Джоне, – відрубав батько.

Венді трохи здивувалася:

- Я думала, що тобі ковтати їх було легко, татку.

- Не в цьому річ, - пояснив чоловік. - Справа в тому, що у моїй склянці більше, ніж у ложці Майкла. - Його гордовите серце мало не вистрибувало з грудей. - Це несправедливо. Я міг би випити одним духом, але так не годиться.

- Тату, я чекаю, - холодно нагадав Майкл.

- Легко сказати: «Я чекаю». Я також чекаю.

- Татку, ти що, боягуз?

- Ти сам боягуз.

- Я нічого не боюся.

- І я нічого не боюся.

- Тоді пий.

- Сам пий.

Венді спала на гадку чудова ідея:

- Чому б вам не зробити це одночасно?

- Гаразд, - погодився пан Дарлінг. - Ти готовий, Майкле?

Венді полічила: раз, два, три, Майкл проковтнув мікстуру, а пан Дарлінг сховав свою за спину.

Тут почулося волення обуреного Майкла.

- Ох, татку! - прошепотіла Венді з докором.

- Що ти маєш на увазі цим «татку», - зажадав пояснень пан Дарлінг. - І годі репетувати, Майкле. Я хотів випити, але схибив.

Це було жахливо, як усі трое дивилися на чоловіка так, ніби вони зовсім не поважали його.

- Дивіться сюди, - сказав він благально, щойно Нена вийшла у ванну кімнату. - Я просто подумав про гарненький жарт. Виллю свої ліки в миску Нени, і вона вип'є їх, вважаючи, що це молоко!

Рідина була кольору молока, але діти не зрозуміли сенсу гумору свого батька і тому дивилися на нього з докором, коли чоловік виливав ліки в мисочку Нени.

- Як дотепно, - сказав він із сумнівом, та вони не посміли викрити його, коли пані Дарлінг і Нена повернулися.

– Нена – гарна собачка, – сказав він улесливо. – Я налив трішечки молочка в твою миску, Нено.

Нена махнула хвостом, підбігла до миски і почала хлебтати. Потім вона глянула на пана Дарлінга з докором, зовсім не сердито. І показала господареві велику сльозу, при вигляді якої нам стає так шкода благородних собак, а потім сховалася у своїй буді.

Пану Дарлінгу було жакливо соромно за самого себе, але він не бажав здаватися.

У неприємній тиші пані Дарлінг понюхала миску.

– О, Джордже, – сказала вона, – та це ж твої ліки!

– Це був лише жарт, – сказав чоловік із гіркотою. – Немає жодного шансу розсмішити когось у цьому будинку.

Венді й далі гладила Нену.

– Ну, звісно! – кричав він. – Розпещуй її! А мене ніхто не приголубив. Та де там! Я ж лише годувальник, навіщо мене обнімати – навіщо, навіщо, навіщо?

– Джордже, – благала пані Дарлінг, – тихіше. Слуги можуть почути.

У них була лише Ліза, яку вона називала «слугами».

– Ну й нехай, – погодився чоловік необачно. – Клич сюди хоч весь світ. Але я не дозволю цій собаці панувати в нашій дитячій кімнаті більше ні на мить.

Діти заридали, Нена намагалася з ним помиритися, але чоловік відігнав собаку від себе. Він знову відчув себе справжнім чоловіком.

– У двір, у двір! – кричав він. – Твое місце – на подвір'ї, і там я посаджу тебе на ланцюг.

– Джордже, Джордже, – прошепотіла пані Дарлінг, – згадай, що я тобі розповідала про того хлопчика.

На жаль, він нічого не хотів слухати. Бо був переповнений намірами нарешті всім показати, хто вдома господар. Коли він наказав Нені вилізти з буди, та не послухалася. Тоді чоловік поманив її солоденькими словами, і коли собака вилізла, схопив її і поволік геть із дитячої кімнати. Він жакливо соромився того, що коїть, але все одно не відступав. Це все було через його занадто лагідну вдачу, яка жадала, щоб його поважали. Прив'язавши собаку на задньому дворі, нещасний батько повернувся і сів у коридорі зі сльозами на очах.

У цей час пані Дарлінг уклала дітей у ліжечка у незвичній тиші та запалила каганці. Вони чули, як Нена гавкала неподалік, а Джон зауважив:

– Це тому, що він посадив її на ланцюг.

Але Венді виявилася мудрішою.

– Ні. Вона гавкає не так, коли її ображають, – пояснила дівчинка, передбачаючи те, що мало статися. – Це інший гавкіт. Так вона гавкає, коли відчуває небезпеку.

– Небезпеку?

– Ти впевнена, Венді?

– О, так.

Пані Дарлінг сіпнулася й підійшла до вікна. Воно було надійно замкнене. Жінка визирнула назовні. Ніч була густо поперчена зірочками. Вони всі якось скупчилися над цим місцем, ніби хотіли побачити, що ж тут відбудеться. Дві найменші зіроньки навіть підморгнули їй, мовби попереджаючи про щось. Та невідомий страх раптом стиснув їй серце і змусив заплакати:

– О, навіщо я зібралася на ту нічну вечірку?!

Навіть Майкл, який уже майже заснув, відчув, що вона схвильована, розплющив очі та спитав:

– А з нами нічого не може статися, матусю, якщо у нас світяться каганці?

– Нічого, мій скарбе, – заспокоїла вона. – Це ніби мамині очі, які захищають її дітей.

Вона ходила від ліжечка до ліжечка, кожному промовляючи ласкаві слова на прощання, а малий Майкл обійняв маму за шию.

– Мамусю, – схлипнув він, – як я тебе люблю!

Це були останні слова, які пані Дарлінг від нього почула перед тривалою розлукою.

Будинок № 27 розмістився неподалік від їхнього двору, але нещодавно випав сніг, тому пан і пані Дарлінг ступали на цьому шляху обережно, щоб не забруднити взуття. Вже нікого не було на вулиці, тільки зірки спостерігали за ними. Зірки прекрасні, але вони не можуть ні в що втручатися, а лише споглядають. Це було схоже на якесь покарання. Але за що, жодна зіронька вже не могла згадати. Давнім зіркам вже все обридло, і вони мовчки дивляться на світ скляним поглядом, проте юним зіркам усе цікаво, і вони невтомно миготять, перемовляючись одна з одною.

Зірки не дуже любили Пітера, адже він пустун й іноді дмухав на них, намагаючись загасити. Але того вечора ім було сумно, ось чому вони були на боці Пітера і з нетерпінням чекали, щоб дорослі поквапилися піти. Тому щойно двері в будинку № 27 за паном і пані Дарлінг зачинилися, почалося певне хвилювання, а найменша з усіх зірочок Чумацького Шляху вигукнула:

– Тепер ти, Пітере!

Розділ 3

«Виходь! Виходь!»

Ще якусь мить після того, як пан і пані Дарлінг пішли з дому, каганці біля ліжок трьох дітей продовжували світити яскраво. Це були дуже симпатичні вогники, та ніхто не може допомогти тим, хто не хоче спати, щоб побачити Пітера. Але каганець Венді затріпотів і так солодко позіхнув, що двійко інших позіхнули також, і, перш ніж вони спромоглися стулити свої роти, всі вогники згасли.

Тепер кімната була освітлена зовсім іншим світлом, у тисячу разів яскравішим за каганці. І в той час, коли ми розмовляємо про нього, хтось нишпорить по всіх шухлядах креденса, порпається в шафі, вивертає там усі кишені навиворіт у пошуках тіні Пітера. Це була дівчинка, яку звали Тінкер Белл. Вона була одягнена у витончену одіж із листя, порізаного квадратами, за допомогою яких її фігуру можна було представити якнайпривабливіше. Вона була трохи схильна до повноти (і нагадувала пухкий силует пісочного годинника).

Через якийсь час після того, як фею закинуло у вікно подихом маленьких зірочок, у помешкання влетів і Пітер. Частину шляху він ніс Тінкер Белл, і його рука все ще була оповита чарівним пилом.

– Тінкер Белл, – покликав він тихесенько після того, як переконався, що хлопці сплять. – Тінк, де ти?

А та сиділа в глечику, і, маю сказати, їй це дуже подобалося, бо досі їй ніколи не доводилося потрапляти у глечик із водою.

– Ох, та вилазь ти вже з того глечика! Краще скажи, що знайшла, куди вони сховали мою тінь?

Нижній дзвін був йому відповіддю. Це була чарівна мова фей. Звичайні діти її не чують, але якщо ви хоча б один раз це почуєте, то обов'язково впізнаєте.

Тінк сказала, що тінь захована у великій коробці. Вона мала на увазі креденс, і Пітер підскочив до нього, висунув одну за одною всі шухляди і викинув їхній вміст на підлогу. В одну мить він знайшов свою тінь і так цьому зрадів, що не помітив, як засунув шухляду разом із Тінкер Белл, яка загаялася там.

Хлопчик був упевнений, що як тільки він виявить свою тінь, то зіллється з нею в єдине ціле, як зливаються воедино дві краплі води. Але нічого такого не сталося, і Пітер страшенно перелякався. Він приніс із ванної кімнати шматок мила і спробував приклеїти ним тінь. Але у нього нічого не вийшло. Тоді він сів на підлогу і зарідав.

Він так плакав, що розбудив Венді, і та сіла на ліжку. Однак вона зовсім не злякалася, побачивши хлопця, який рюмсає, сидячи на підлозі. Їй просто стало цікаво.

– Хлопчику, – сказала вона ввічливим голосом. – Чому ти плачеш?

Пітер також умів бути ввічливим, він трохи навчився манер у фей. Тому він встав і вишукано вклонився. Венді це дуже сподобалося, і вона йому вклонилася у відповідь із ліжка.

– Як тебе звати? – спитав він.

– Венді Мойра Енджела Дарлінг, – відповіла вона з явним задоволенням. – А як тебе звати?

– Пітер Пен.

Дівчинка не сумнівалася, що його звали Пітером, але це ім'я здалося їй занадто коротким.

– І це все?

– Так, – відповів він дещо різко. Уперше в житті йому здалося, що його ім'я й справді закоротке.

– Даруйте, – сказала Венді Мойра Енджела.

– Немає проблем, – втішив її Пітер.

Дівчинка спитала гостя, де він живе.

– Другий закрут праворуч, – пояснив Пітер, – а далі прямо аж до самого ранку.

– Яка смішна адреса!

Пітер зашарівся. Вперше він відчував, що, можливо, ця адреса й справді була кумедна.

– І зовсім ні, – заявив він.

– Я маю на увазі, – спробувала реабілітуватися Венді, згадавши, що вона все ж таки господиня, – як же її написати на конверті?

Вона зразу ж таки пошкодувала, що згадала про листи.

– Мені не пишуть листів, – відповів Пітер презирливо.

- А твоїй мамі пишуть листи?

- У мене немає мами, - зауважив він.

У нього не просто не було мами, але йому мама і не була потрібна. Він узагалі вважав, що мама людині ні до чого. Але Венді, однак, одразу відчула, що стала свідком якоїсь трагедії.

- О, Пітере, тепер я не дивуюся, що ти плакав, - сказала дівчинка, зістрибнула з ліжка і підбігла до гостя.

- Я плакав не через маму, - обурився він. - Я плакав тому, що моя тінь не хоче до мене прилипати. Й узагалі, я зовсім не плаксив.

- Вона що, відірвалася?

- Так.

Тут Венді побачила, що тінь валяється на підлозі зморщена й жалюгідна. Їй стало шкода Пітера.

- Який жаж! - сказала вона, але зараз же всміхнулася, бо помітила, що хлопчик намагався приклеїти її милом. Як справжнісінький хлопчисько.

На щастя, вона відразу збагнула, що треба робити.

- Її слід пришити, - сказала вона трохи по-дорослому.

- Що таке «пришити»? - спитав він.

- Ти занадто неосвічений!

- Ні, я не такий.

Але дівчинка раділа невігластву гостя.

- Зараз пришию її тобі, мій малий хлопчику, - заспокоїла його Венді, хоча на зріст він був нітрохи не нижчий за неї. Дівчинка витягнула свою торбинку для шиття і пришила тінь до ніг Пітера.

- Попереджаю, що буде трохи боляче, - турбувалася вона за «пацієнта».

- О, я не буду плакати, - запевнив Пітер, який уже вважав, що ніколи раніше не плакав. Він зціпив зуби і не видав жодного звуку, аж поки його тінь не була міцно до нього пришита, хоч вигляд у неї і був дещо пом'ятий.

- Її належало б випрасувати, - задумливо сказала Венді, але Пітер, ще той хлопчисько, був іншої думки. Він із дикою радістю застрибав по кімнаті. Бо вже й забув, що тінь йому пришила Венді.

- Який я розумний! - репетував він захоплено. - Ох, який я розумний, просто жаж!

Доводиться визнати, що це марнославство Пітера було однією з його найбільш захоплюючих принад. І кажучи правду з жорстокою відвертістю, він ніколи не був скромним хлопчиком.

Але це неабияк вразило Венді.

– Ти хвалько! – вигукнула вона з крижаним сарказмом. – А я, звісно, нічого не зробила?

– Трішечки зробила, – зронив Пітер недбало, продовжуючи гарцювати.

– Трішечки! – відповіла дівчинка з гідністю. – Якщо я не можу бути корисною, то можу принаймні піти. – Вона знову залізла в ліжку і накрилася ковдрою з головою.

Для того щоб розбурхати Венді, Пітер прикинувся, що вже йде, але це не допомогло, тоді він сів на краєчок ліжка і поплескав по ковдрі босою ногою.

– Венді, – сказав він, – не уникай мене. Я не можу утриматися від кукурікання, якщо задоволений собою.

Проте вона не визирала назовні, хоча й жадібно слухала.

– Венді, – продовжив хлопчик голосом, якому жодна жінка ніколи не змогла б опиратися, – Венді, від однієї дівчинки більше користі, ніж від двадцяти хлопчиків.

Тоді Венді, як і будь-яка інша жінка, хоча інших там і не було, визирнула з-під ковдри:

– Ти справді так гадаєш, Пітере?

– Саме так.

– Мабуть, ти таки хороший! – оголосила дівчинка. – Тоді я знову встаю.

І вона сіла з ним поряд на краєчку ліжка.

Венді навіть пообіцяла подарувати йому поцілунок, але Пітер не знав, що це таке. Тому простягнув руку долонею назовні.

– Ти не знаєш, що таке поцілунок? – приголомшено спитала Венді.

– Я буду знати, коли ти зробиш це, – відповів гість сухо, і щоб не зачепити його почуття, Венді дала йому наперсток.

– А тепер, – сказав Пітер, – я поцілую тебе?

Венді відповіла трохи манірно:

– Якщо бажаєш...

Вона переконала себе досить вимушено нахилити своє обличчя до нього, але той просто відірвав жолудь, що слугував гудзиком на його куртці, і вклав у руку дівчинки. Вона повільно випросталася і ввічливо сказала, що носитиме його поцілунок на ланцюжку на своїй шиї. Дуже пощастило, що вона справді повісила жолудь на той ланцюжок, бо пізніше трапилося щось таке, що врятувало їй життя.

Коли люди одного кола знайомляться, то в них прийнято цікавитися віком один одного. Позаяк Венді завжди любила робити правильні речі, то їй спитала Пітера, скільки йому років. Це було не зовсім доречне запитання, і питати про це не слід було. Так іноді буває на іспиті, коли тобі пропонують питання з граматики, тоді як тобі хотілося б написати, які королі правили в Англії.

– Я не знаю, – відповів він неохоче, – та я ще занадто молодий.

Він справді нічого не знав про свій вік, лише мав підозри, але сказав зовсім інше.

– Венді, я втік із дому того ж дня, коли народився.

Дівчинка була вельми здивована та заінтригована, і вона показала це в чарівній світській манері, поляпавши по своїй нічній сорочці, пропонуючи підсунутися ближче.

– Я почув, як мама і тато, – Пітер знизив голос, – балакали про те, ким я буду, коли виросту і стану чоловіком. – Він дуже хвилювався цієї миті. – А я не хочу стати колись чоловіком, – сказав він пристрасно. – Я хочу завжди бути маленьким і розважатися. Тому й утік і оселився в Кенсінгтонському парку серед фей.

Венді кинула на нього дуже захоплений погляд, і Пітер подумав, що це тому, що він утік, але насправді її захопило його знайомство з феями. Венді прожила таке тихе сімейне життя, що знатися з феями їй здалося чимось дивовижно чудовим. Вона почала закидати співрозмовника запитаннями, і це трохи його здивувало. Бо феї були для Пітера швидше якоюсь неприємністю, що трапляється на його шляху, і нічого більше. Насправді він іноді любив давати їм прочуханку. Проте загалом їх любив і тому розповів про те, як феї з'явилися.

– Розумієш, Венді, коли в світі народилася перша дитина і вперше засміялася, її сміх розсипався на тисячу дрібних шматочків і з кожного з'явилася по феї. З того часу вони й живуть.

Балачка добряче втомила дівчинку, але те, що відбувалося у неї вдома, малій подобалося.

– Отже, – продовжував Пітер розважливо, – вирішили, що у кожного хлопчика і дівчинки має бути своя окрема фея.

– Обов'язково має бути? Саме так?

- Ні. Діти зараз дуже розумні стали, лиш трохи підростуть, то більше не вірять у фей. І варто лише якомусь малюкові сказати: «Я у фей не вірю», й умить якась із них падає мертвою.

Пітеру вже набридло теревенити лише про фей, і хлопчик прислухався, чому ж затихла Тінкер Белл.

- Не розумію, куди вона поділася, - зауважив він, підвівся і промовив ім'я Тінк.

У Венді затріпотіло серце від захвату.

- Пітере! - заволатала вона, хапаючи співрозмовника за руку. - Невже у цій кімнаті є справжня фея?

- Вона тільки-но була тут, - сказав той трохи нетерпляче. - Ти нічого не чуєш, еге ж?

Вони разом прислухалися.

- Я щось чую, - повідомила Венді. - Наче якісь дзвіночки дзеленчать.

Той звук чувся з креденса, і Пітер звеселів. Ніхто не міг виглядати таким веселим, як Пітер. Він умів сміятися, як сміються вперше в житті.

- Венді, - прошепотів хлопчик тріумфуючи, - здається, я засунув її разом із шухлядою!

Він нарешті випустив на волю бідолаху Тінкер Белл, і та заметушилася в повітрі, волаючи від люті.

- Тобі не можна казати такі речі, - повчав Пітер. - Звісно, мені дуже шкода. Але звідки ж я міг знати, що ти там сидиш?

Та Венді більше не слухала хлопчика.

- О, Пітере, - попросила вона, - нехай вона застигне на хвилинку, бо я хочу її розгледіти!

- Вони майже ніколи не залишаються на одному місці, - зауважив Пітер.

Однак на одну мить Венді таки побачила романтичний силует, що присів відпочити на годиннику із зозулею.

- Ой, яка гарненька! - здивувалася Венді, хоча обличчя у Тінк все ще було спотворене злістю.

- Тінк, - сказав Пітер доброзичливо, - ця леді хоче, щоб ти стала її феєю.

Тінкер Белл відповіла щось зухвало.

- Що вона каже, Пітере?

Йому довелося пояснити:

- Вона не дуже вихована. Каже, що ти велике потворне дівчисько. І що вона - моя фея.

Хлопчик спробував вгамувати Тінкер Белл.

- Ти ж знаєш, що не можеш бути моею феєю, Тінк, бо я - чоловік, а ти - жінка.

На це Тінк відреагувала спересердя: «Ти дурний віслук» - і зникла у ванній кімнаті.

- Зазвичай вона спокійна фея, - пояснив Пітер винуvато, - її назвали Тінкер Белл, бо вона любить дзеленчати горщиками та чайниками (белл англійською - дзвіночок).

Вони всілися разом у кріслі, й Венді продовжувала чіплятися до Пітера з розпитуваннями:

- То ти більше не живеш у Кенсінгтонському парку?
- Іноді буваю там...
- А де ж ти тепер живеш?
- Із загубленими хлопцями.
- А хто вони?
- Це дітваки, які випали з візочків, поки їхні няньки витрішки продавали. Якщо їх за сім днів ніхто не знайде, то вони вирушають у країну Ніколандію, щоб жити там. А я - їхній ватажок.
- Як це чудово виглядає!
- Так, - погодився Пітер, - але дуже нудно та самотньо. Розумієш, у нас там немає дівчат.
- Зовсім немає дівчат?
- Та немає, бо дівчатка занадто розумні, щоб випадати зі своїх дитячих візочків.

Це дуже втішило Венді.

- Я думаю, - сказала вона, - що дуже гарно так відгукуватися про дівчат. Бо, наприклад, Джон просто зневажає нас.

Замість відповіді Пітер підвівся й одним ударом ноги скинув сплячого Джона разом із ковдрою з ліжка. Цей зухвалий вчинок не сподобався Венді, і дівчинка різко заявила, що він не господар у її будинку. Проте Джон продовжував спати на підлозі настільки безтурботно, що вона не стала його турбувати.

- Я знаю, що ти хотів зробити мені приємне, - сказала Венді заспокоївшись, - тому можеш подарувати мені поцілунок.

Вона зовсім забула про його невігластво, коли йшлося про поцілунки.

- Я так і думав, що ти захочеш забрати його назад, - сказав він трохи з гіркотою і простягнув їй наперсток.

- О, любий, - сказала Венді приязно, - я не мала на увазі поцілунок, а лише наперсток.

- А це що таке?

- Щось таке, - і Венді поцілувала його в щок.

- Весело, - визнав Пітер серйозно. - То тепер ти хочеш, щоб я тобі подарував наперсток?

- Якщо тобі так хочеться, - зауважила Венді, тримаючи цього разу голову прямо.

Пітер поцілував її, і тієї ж миті дівчинка злякано заверещала.

- В чому річ, Венді?

- Хтось боляче смикнув мене за волосся!

- Це, мабуть, Тінк. Ніколи не знаєш, що їй заманеться.

Це справді була фея, яка вовтузилася в повітрі і знову вдалася до лайливих слів.

- Вона каже, що буде смикати тебе за волосся, Венді, щоразу, як ти будеш дарувати мені наперсток.

- Але чому?

- Чому, Тінк?

І фея повторила:

- Бо ти дурний віслюк.

Пітер не збагнув чому, зате Венді втямила і трохи засмутилася. Бо він сказав, що прилітав до них у дитячу кімнату зовсім не заради неї, а щоб послухати казки.

- Розумієш, я ж не знаю казок. І ніхто із загублених хлопців не знає навіть однієї казки.

- Який жах! - зітхнула Венді.

- Знаєш, - вів далі Пітер, - чому ластівки будують гнізда під стріхами будинків? Щоб слухати казки. О, Венді, твоя мама розповідала тобі таку чудову казку.

- Це яку ж?

- Про принца, який шукав дівчину, що загубила кришталевий черевичок.

- Пітере, - пояснила Венді азартно, - це ж Попелюшка, і він потім її знайшов, і вони жили після цього дуже щасливо.

Пітер так зрадив, що зразу ж схопився з крісла, в якому вони сиділи, і поквапився до вікна.

- Куди ти йдеш? - закричала Венді, передчуваючи щось недобре.

- Розповісти іншим хлопцям.

- Не треба, Пітере, - попросила вона. - Я знаю ще й купу інших казок.

Вона промовила саме ці слова, тому не може бути жодних сумнівів, що таким чином вона випробовувала Пітера. Він повернувся, і в його очах промайнув якийсь жадібний погляд, що мав би стривожити дівчинку, але цього не сталося.

- А скільки казок я б могла розповісти хлопцям! - замріяно сказала Венді, і Пітер умить схопив її та потягнув до вікна.

- Відпусти мене! - наказала вона йому.

- Венді, летімо зі мною, розповідатимеш моїм хлопцям казки.

Звісно, їй було приємне таке прохання, але дівчинка заперечила:

- О, любий, та я не можу. Подумай про мою матінку! До того ж я не вмію літати.

- Я тебе навчу.

- О, як гарно було б уміти літати.

- Я тебе навчу застрибувати вітру на спину, і тоді ми полетимо разом.

- О! - вигукнула дівчинка захоплено.

- Венді, Венді, та замість того, щоб спати в своїх ліжечках, ми могли б літати по небу і теревенити з зірками!

- Отакої!

- І, Венді, там є русалки.

- Русалки? З хвостами?

- З дуже довгими хвостами.

- Ой, - зойкнула Венді, - я зможу побачити русалок!

Пітер намагався пустити в хід всі свої хитрощі.

- Венді, - сказав він, - а як би ми всі тебе поважали.

Венді губилася в сумнівах. Здавалося, що вона з усіх сил намагається залишитися в дитячій кімнаті.

Але Пітер не знав жалю.

- Венді, - наполягав він, - ти підтикала б нам ковдри ночами.

- Ой!

- Адже нам ніхто ніколи не підтикав ковдри.

- Ой! - і її руки простяглися до гостя.

- Ти б зашивала наш одяг і зробила б нам кишені. Бо в нас немає навіть однієї кишені.

Ну, і як тут встояти?

- Звісно, що це дуже цікаво, - захопилася дівчинка. - Пітере, а ти міг би навчити також літати Джона та Майкла?

- Якщо бажаєш, - сказав він байдуже, підійшов до Джона та Майкла і почав їх трясти.

- Прокидайтеся! - кричала Венді. - Пітер Пен прийшов сюди і навчить нас літати.

Джон протер очі.

- Тоді я встаю, - оголосив він.

І миттю опинився на підлозі.

- Привіт, - повідомив хлопчик. - Я вже тут.

Майкл також схопився, наче сну й не було, ніби він і не лягав. Але Пітер раптом зробив їм знак замовкнути. В їхніх очах мелькнуло те жахливе лукавство, як у дітей, коли вони намагаються вловити звуки з дорослого світу. Начебто стояла мертва тиша. Буцімто все гаразд. Ні, стривайте. Все

було не так. Нена, яка відчайдушно гавкала весь вечір, раптом припинила. Саме цю тишу вони і вловили.

– Гасить світло. Ховайтеся! Хутко! – скомандував Джон вперше і востаннє за всю цю пригоду.

Коли в спальню увійшла Ліза, тримаючи Нену зашийник, кімната здавалася їй такою, як завжди, дуже темною, і якщо прислухатися, то можна було почути, як сопуть трійко янголяток уві сні. Насправді вони майстерно імітували це, сховавшись за фіранками біля вікна.

Ліза була сердита на Нену, бо збивала вершки для різдвяного пудингу на кухні, трохи закалякана, навіть із родзинкою на щоці. Підозри Нени здалися їй абсурдними. Дівчинка вирішила, що найкраще – це привести зараз собаку в дитячу кімнату, але ж не залишати її тут.

– Твої підозри безпідставні, – сказала служниця, не маючи наміру вибачатися перед Неною. – Всі твої янголята сплять у своїх ліжечках. Послухай, як гарно вони соплять.

Тут Майкл, вирішивши закріпити успіх, засопів так старанно, що мало не зіпсував усю справу.

Нена знала ці витівки, тому намагалася вирватися з рук Лізи, але та тримала міцно.

Проте Ліза була не надто розумна.

– Ну годі, Нено, – сказала вона строго і виштовхала собаку з кімнати. – Якщо не припиниш гавкати, то я поскаржусь панові та пані, коли вони повернуться з вечірки, і тоді, так чи інак, але ти отримаєш прочуханку.

Вона знову прив'язала нещасну собаку надворі, та ви гадаєте, що Нена заспокоїлася? Кличте сюди пана і пані з забави! Це саме те, чого вона прагне. А може, ви думаете, що собака непокоїлася за себе, а не за дітей? Але Ліза повернулася на кухню до своїх пудингів, і Нена збагнула, що їй уже ніхто не допоможе. Тоді вона стала рватися з ланцюга, і нарешті їй вдалося порвати його. Вже за мить вона увірвалася у вітальню будинку № 27, махаючи лапами мало не до неба, щоб якнайвиразніше попередити про небезпеку. Пан і пані Дарлінг втямили, що в їхній дитячій кімнаті сталося щось жахливе, і, навіть не попрощавшись із господинею, поквапилися на вулицю.

Минуло цілих десять хвилин з того часу, як трійко шибеників сопли за фіранкою, але Пітер Пен може багато чого вчинити за десять хвилин.

Та повернімося в дитячу кімнату.

– Все гаразд! – оголосив Джон, виходячи зі схованки. – Скажи, Пітере, а ти справді вмєєш літати?

Не переймаючись відповіддю, Пітер облетів кімнату, зробивши кілька піруетів.

- Як круто! - закричали Джон і Майкл.

- Як це гарно, - відгукнулася Венді.

- Так, я гарний, о, який я гарний, - лементував Пітер, знову забувши про манери.

Здавалося, що літати зовсім неважко, і вони спробували, підстрибуючи спочатку на підлозі, а потім і на ліжках, але марно.

- Ви просто подумайте про щось хороше, - пояснив Пітер, - ваші думки стануть легкими і підіймуть вас у повітря.

Він знову показав їм, як треба робити.

- У тебе спритно виходить, - захоплювався Джон, - та чи не міг би ти повторити це дуже повільно разочок?

Пітер показав усе спершу повільно, а потім швидко.

- Я вже збагнув, Венді! - закричав Джон, хоча нічого не втямив.

Ніхто з них не міг зрозуміти, як треба літати, хоча Майкл умів читати навіть двоскладові слова, а Пітер не відрізняв А від Я.

Певна річ, Пітер їх дурив, адже ніхто не зможе злетіти, поки фея не посипле його чарівним пилом.

На щастя, його руки були забруднені таким пилом, він просто подув на всіх трьох, і результат не забарився.

- Тепер треба стелити плечима, - скомандував він, - і це станеться.

Вони всі ще були на своїх ліжках, тому галантний Майкл першим виконав цю вправу. Не встиг він скінчити, як тут же вихором понісся через усю кімнату.

- Я літаю! - верещав він від захвату.

Джон полетів і зустрівся з Венді біля ванної.

- О, як це чудово!

- Просто приголомшливо!

- Погляньте на мене!

- Погляньте на мене!

- Погляньте на мене!

У них виходило не так елегантно, як у Пітера, бо вони ще не вміли допомагати собі ногами, а їхні голови іноді мало не торкалися стелі, та це були дрібниці порівняно з отриманими відчуттями. Пітер спочатку тримав

Венді за руку, але їй довелося відмовитися від його допомоги, бо Тінк дуже лютувала.

Вони літали догори й униз, від кутка до кутка, кружляючи кімнатою.

– Я б спитав, – зронив невинно Джон, – чому б нам не політати назовні?

Звісно, це було те, чого домагався Пітер.

Майкл уже був готовий: він хотів з'ясувати, за який час він пролетить мільярд миль. Але Венді досі сумнівалася.

– Русалки! – нагадав Пітер.

– О!

– А ще – пірати.

– Пірати! – зарепетував Джон, надягаючи свій капелюх для недільних прогулянок. – Летімо негайно туди!

Цієї самої миті пан і пані Дарлінг вискочили за Неною з брами будинку № 27. Вони зупинилися посеред вуличної бруківки, щоб зазирнути у вікно дитячої кімнати. Та воно було зачинене, хоча в кімнаті й палахкотіло світло, але найжахливіше полягало в тому, що вони розгледіли на фіранці тіні трьох силуетів, що кружляли по кімнаті із закутка в куток, але не по підлозі, а в повітрі. Та ні, не три силуети, а чотири!

Тремтячими руками вони відчинили входні двері. Пан Дарлінг хотів було кинутися нагору сходами, але пані Дарлінг зробила йому знак, щоб він підкрався потихеньку. Вона навіть намагалася змусити своє серце стукотіти тихіше.

Чи встигнуть вони вчасно дістатися до дитячої кімнати? Якщо так, то буде просто чудово для них, і ми зможемо зітхнути з полегшенням, але тоді не буде ніякої казки. З іншого боку, якщо вони не встигнуть, то я урочисто обіцяю, що все закінчиться добре.

Батьки дісталися б вчасно до дитячої кімнати, якби зіроньки не стежили за ними. Вони знову подули на вікно і відчинили його, а найменша зірочка пискнула:

– Виходь, Пітере!

І Пітер збагнув, що не можна більше гаяти ні секунди.

– Гайда! – гукнув він наказовим голосом і тут же вплив повітрям у ніч, за ним подалися Венді, Джон і Майкл.

Пан і пані Дарлінг, а також Нена вбігли в дитячу кімнату занадто пізно. Пташки випурхнули з гнізда.

Розділ 4

Політ

«Другий поворот праворуч, а далі прямо до самого ранку».

Тоді Пітер сказав Венді, що це і є те місце, де розташована Ніколандія. Але навіть пташки, що вміють читати мапи і звіряються з ними за вітром, навіть вони не змогли б нічого відшукати за такою адресою. Пітер, бачте, бовкнув те, що йому лиш спало на думку в ту мить.

Однак спочатку супутники довіряли йому беззастережно. Вони так захопилися польотом, що весь час кружляли, облітали круглі дзвіниці і гострі шпилі будівель, все, що траплялося їм на шляху.

Джон і Майкл мчали наввипередки, і Майкл вирвався уперед.

Вони згадували, з якою недовірою не так давно ставилися до самої можливості літати по кімнаті.

Не так давно це було. Але наскільки давно? Вони вже летіли над морем, перш ніж ця думка стала турбувати Венді всерйоз. Джон вирішив, що це було їхнє друге море і їхня третя ніч.

Часом ставало темно, часом – знову світло, було то дуже холодно, то знову спекотно. Невже вони й справді інколи почувалися голодними, або ж вони просто прикидалися, адже Пітер був такий веселий і винайшов новий спосіб годувати їх?

Його метою було переслідування птахів, які тримали в дзьобах їжу, що годилася і для людей, і викрадення харчів у них. А птахи своєю чергою відбирали їжу назад. І так вони весело ганялися одне за одним цілі милі, розсуваючи таким чином межі прояву доброї волі. Але Венді зауважила з ніжною турботою, що Пітер не здається, хоча й розуміючи, що це був доволі дивний спосіб отримати свій хліб із маслом, якщо врахувати, що існують й інші способи зробити це.

Іноді вони засинали на льоту, міцно засинали, і це було дуже небезпечно, бо в цю мить вони починали падати із запаморочливої висоти. Та найстрашніше було те, що Пітеру це здавалося кумедним.

– Он він знову полетів униз! – волав він у захваті, коли Майкл раптом падав як камінь.

– Рятуй його, рятуй його! – верещала Венді, із жахом дивлячись на холодну поверхню моря вниз.

Нарешті Пітер «пірнав» за ним слідом і хапав Майкла останньої миті, коли той уже ось-ось мав стикнутися з водяною поверхнею. І робив це дуже витончено та спритно.

Однак він завжди чекав до останнього, і відчувалося, що його вабить власна спритність, а не збереження людського життя. Крім цього, він любив різноманітність, а вид спорту, який поглинав його в одну мить, міг раптом втратити свою принаду, тому завжди існувала ймовірність того, що наступного разу, коли ви впадете, він може вас впустити.

Відчайдух міг спати на льоту і не падати, просто лягав на спину і наче плив, це відбувалося тому, що сам він був легенький, як пір'інка, і подих вітерцю лише пришвидшував його політ.

– Можеш бути трохи уважнішим із ним, – прошепотіла Венді Джону, коли вони гралися в «Не відставай від провідника».

– Тоді порадь йому не викаблучуватися, – відказав на це Джон.

У грі «Не відставай від провідника» Пітер міг літати дуже близько до води, щоб помацати плавник кожної акули, що пропливала повз, так само як на вулиці, коли вам хочеться встромити свій палець у залізні перила. Діти не могли слідувати за хлопчиком так само спритно, і це спонукало його хизуватися, особливо коли він споглядав позад себе, щоб побачити, скільки плавників пропустили його супутники.

– Маеш гарно з ним поводитися, – наказувала Венді своєму братику. – Бо він може нас тут покинути!

– Тоді ми повернемося назад, – не розгубився Майкл.

– Як же ми знайдемо дорогу додому без нього?

– Ну, тоді полетимо далі, – припустив Джон.

– У тому й справа, Джоне. Нам доведеться летіти все далі й далі, бо ми не знаємо, як зупинитися.

Це була правда, Пітер забув показати, як припиняти політ.

Тоді Джон сказав, що коли вже дійде до найгіршого, вони будуть змушені летіти прямо, бо світ круглий, і тому з часом повернуться до свого власного вікна.

– І хто приносить нам їжу, Джоне?

– А ти бачила, як спритно я видер здобич із орлиного дзьоба, Венді?

– Після двадцятої спроби, – нагадала йому дівчинка. – І якщо навіть ми самі навчимося добувати їжу, поглянь, як незграбно ми ще літаємо: вічно натикаємося на хмари, якщо Пітера немає поруч.

Вони справді весь час натикалися на хмари. Та тепер вони могли літати вільно, хоча, як і раніше, заробляли собі синці та гулі. Але якби вони побачили хмару перед собою, тим більше намагалися б уникнути її, то реальніше, ніж зазвичай, могли б врізатися в неї. Якби Нена була з ними, то вже давно б натягла пов'язку на кругле чоло Майкла.

Пітер іноді відлітав від них, і тоді діти почувалися зовсім самотньо. Він міг летіти набагато швидше за дітей, раптово міг зникнути з очей, аби поринути в якусь пригоду, до якої їм було зась. Він міг спуститися, регочучи від чогось дуже смішного, балакав із зіронькою, але потім забував, що це було. Іншого разу він вигадував такі надзвичайні забави з русалками, а потім нічого не пам'ятав. Це трохи дратувало дітей, які ніколи раніше не бачили русалок.

«Якщо він так швидко забув про них, – зауважила на це Венді, – то як ми можемо сподіватися, що він пам'ятатиме нас?»

І справді, коли він повертався, то не пам'ятав їх, ну, не дуже добре пам'ятав. Венді була впевнена в цьому. Вона бачила, як здогад з'являється в очах хлопчика, коли він намагався повідомити їм час дня і відлетіти знову. Якось вона навіть була змушена назвати своє ім'я.

– Я – Венді, – сказала дівчинка схвильовано.

Пітер дуже зніяковів і попросив вибачення:

– Обіцяю, Венді, – прошепотів він, – якщо тобі здасться, що я тебе забув, тільки скажи: «Я – Венді», і я відразу ж згадаю.

Звісно, все це було дуже тривожно. Однак щоб загладити свою провину, Пітер показав друзям, як лежати долілиць на сильному вітрі, що зустрічався на їхньому шляху, і це було таке нове відчуття, що діти намагалися повторити цю дію кілька разів і виявили, що вони могли спати таким чином дуже безпечно. Насправді вони б спали ще довше, але Пітер швидко втомлювався від сну, й уже незабаром чувся його плаксивий голос ватажка:

– Зупинка! Виходимо тут.

Так із дрібними сварками, але загалом без проблем, вони наближалися до Ніколандії. Після багатьох місяців мандрівники таки дісталися туди, більше того, вони летіли навпростець весь час, і може статися, що через Пітера або Тінк острів сам шукав їх. Тільки таким чином і можна було досягти його чарівних берегів.

– Онде він, – повідомив Пітер буденно.

- Де? Де?

- Там, куди показують всі стрілочки.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, купив полную легальную версию
(https://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=66772018&lfrom=362673004)
на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.